

CIRKEVNÁ
SPOJENÁ
ŠKOLA
v Bardejove

Gymnázium
sv. Jána Bosca

Jiráskova 5,
Bardejov
085 27

+421-54-472 28 48
gymnazium@cssbj.sk
www.cssbj.sk

Prijímacie skúšky

Ukážka 1

Vieš, že nemám rád hru na cestu hore schodmi,
radšej budem stáť na koncertoch svojich rodných.

Vždy sám seba nájsť, to je to umenie žiť.

Vieš, že nechcem mať to, čo chcú mať všetci snobi,
stačí malý skrat, ten aj z mála zázrak robí.

Vždy sám seba nájsť, to je to umenie žiť,
dívaj sa priamo do očí zlým aj dobrým,
dobrým aj zlým.

V životných búrkach stáť vie len správny chlap,
to je môj nepokoj, tak ma stále cháp,
zabudni na drobné mince hriechov v nás.

Vieš, že nemám rád frajerov, čo všetko vedia,
v pózach drieme had, klamať telom nie je veda.

Vždy sám seba nájsť, to je to umenie žiť,
dívaj sa priamo do očí zlým aj dobrým,
dobrým aj zlým. (Luboš Zeman: Umenie žiť)

1. K akému literárnemu druhu patrí ukážka?
 - a) populárna pieseň
 - b) báseň
 - c) lyrika
 - d) lyrická báseň
2. Čo nie je hlavnou myšlienkou ukážky?
 - a) byť sám sebou
 - b) vedieť rozlíšiť zlo
 - c) nebáť sa
 - d) byť úprimným voči sebe i k iným
3. Podčiarknuté umelecké prostriedky sú:
 - a) personifikácia, epiteton, metafora
 - b) prirovnanie, epiteton, metafora
 - c) prirovnanie, epiteton, personifikácia
 - d) metafora, epiteton, metafora
4. V 1. verši ukážky autor vyjadril, že nemá rád:
 - a) schody
 - b) karierizmus
 - c) cvičenie

- d) výstup po schodoch
5. V 13. verši ukážky autor hovorí:
- o správnom držaní tela
 - o láske k zvieratám
 - o pretvárke
 - že zaujať určitý postoj je ľahké
6. Strofa, ktorá sa opakuje, sa nazýva:
7. Aký rým sa vyskytuje v ukážke?
- striedavý
 - obkročný
 - prerývaný
 - združený
8. Akou formou je napísaná ukážka?
- populárna pieseň
 - próza
 - poézia
 - lyrika
9. Vo vete *Klamať telom nie je veda.* určte hlavné vetné členy a pomenujte ich.
10. Koľkoslabičné sú prvé verše každej strofy?
- 13, 12, 11, 12
 - 13, 12, 12, 12
 - 14, 12, 11, 12
 - 12, 12, 12, 12
11. Koľko predložiek sa nachádza v prvej strofe? (počítajte každú predložku, aj keď sa opakuje)
- 2
 - 3
 - 4
 - 5
12. Určte slovný druh slov *vždy, všetci, svojich*:
- príslovka, číslovka, prídavné meno
 - príslovka, zámeno, prídavné meno
 - príslovka, zámeno, zámeno
 - zámeno, zámeno, zámeno
13. Sloveso *viš* dajte do 2. osoby singuláru rozkazovacieho spôsobu.
14. Z ukážky vypíšte opozitá/antonymá.

Ukážka 2

Odkedy sa Peter, brat pána Osvalda, vrátil z niekoľkoročného tureckého zajatia na Korlášky hrad a dožadoval sa podielu z otcovského dedičstva, udomácnil sa tam svár, zvada a hašterenie. Podľa rozšíreného chýru mal byť tento udatný hrdina dávno mŕtvy a Osvald sa jeho príchodu vôbec nepotešil.

Potajme sa síce povrávalo, že raz prišiel za pánom Osvaldom pútnik a priniesol mu zvesť, že jeho brat, ktorého nechali na bojisku ako mŕtveho, uzdravil sa z ťažkých rán, hynie v tvrdej nevoľi a túžobne čaká na výkupné. Pán Osvald pútnikovi neveril a či nechcel veriť, čoskoro nato vraj posol zmizol, no z hradu ho nik odchádzať nevidel.

Roky sa míňali, chýr sa rozplynul a brat neprichádzal. Teraz však naozaj Peter prišiel a čoskoro prehliadol Osvaldove temné úmysly.

Petrovi sa napokon zunovalo bývať na hrade, kde bol nevítaným hosťom, a rozhodol sa urobiť tomu koniec. Bez ohlásenia sa chystal vstúpiť do bratovej izby, no pred dverami začul, ako Osvald zvýšeným hlasom zvolal: „Áno, máš pravdu, musí umrieť, iného východiska niet!“

Pani Zuzana, tak sa starena volala, odišla pripraviť lotrovský kúsok. Bola na hrade už veľa rokov, železnou rukou vládla nad ženskou čeladou, pánovi bola dôverníčkou, radkyňou a po smrti hradnej panej neobmedzenou vládkyňou. Len zriedka využila svoj vplyv na dobrú vec, oveľa častejšie pobádala i tak dosť surového pána na násilenstvá. Dávno sa na jej hlavu sypali zlorečenia čelade i poddaných, ktorí verili, a nik im to nevyvrátil, že tajnými čarami opantala Osvaldovu myseľ a spolčuje sa so zlým.

Peter sa presvedčil, že sa pokojnou cestou svojho dedičstva nedočká. Pochopil, že ak pod zákernou strechou zotrvá dlhšie, jeho sloboda, ba i život sa ocitnú v nebezpečenstve, a bez meškania utiekol.

Peter sa ponáhlal rovno na kráľovský dvor a tam prosil o spravodlivosť. Žiadal, aby sa mu prisúdilo protiprávne odcudzené dedičstvo, lebo vydoberť si ho násilím, na to vraj nemá, ak nie aj odvahu, tak prostriedky.

Súd rozhodol v Petrov prospech. Keď sudcovia prišli do hory vyznačiť hranicu medzi pozemkami bratov, zrazu ich zákerne prepadol pán Osvald so zbrojnošmi. „Kráľ, zákon, kliatba, vyobcovanie – to všetko mi je na smiech! Ak sa tu nezjaví sám čert, nijaká ľudská moc mi nepostaví hranicu na mojom pozemku a nevezme mi ani piad' pôdy! To prisahám na spásu duše!“

Odvtedy je Čertova brázda hranicou medzi územím Prešporskej a Nitrianskej stolice.

Alojz Medňanský: Čertova brázda (úryvok)

15. Určte literárny žáner.

- a) epický príbeh
- b) prozaický text
- c) miestna povesť
- d) báj

16. Z hľadiska formy zaradíme danú ukážku k:

- a) epike
- b) próze
- c) poézii
- d) dialógu

17. Z danej ukážky vyplýva:

- a) Osvaldov brat ostal na bojisku mŕtvy.
- b) Peter bol niekoľko rokov zajatý na Korlátskom hrade.
- c) Peter sa po rokoch vrátil domov a brat sa s ním hádal.
- d) Udatný hrdina Osvald sa nepotešil príchodu brata.

18. Z danej ukážky nevyplýva:

- a) Osvald zámerne nepodnikol nič na záchranu brata.
- b) Posol sa tajne vykradol z hradu.
- c) Peter sa domáhal práva na kráľovskom dvore, kde našiel podporu.
- d) Peter bol tureckým zajatcom viac rokov.

19. Z danej ukážky vyplýva:

- a) Pani Zuzana mala jednu ruku železnú.
- b) Pani Zuzana nahovárala pána na dobré veci.
- c) Pani Zuzana nahovárala svojho manžela na násilenstvá.
- d) Pani Zuzana radila pánovi a často ho podporovala v surovosti.

20. Z danej ukážky vyplýva:
- Súd na kráľovskom dvore prisúdil dedičstvo Petrovi.
 - Peter žiadal o dedičstvo, ktoré mu otec odoprel.
 - Peter si chcel dedičstvo vydobýť násilím.
 - Sudcovia vyznačili hranicu medzi pozemkami bratov.
21. Raz prišiel za pánom Osvaldom pútnik a priniesol mu zvesť.
Označte možnosť, v ktorej sú správne určené gramatické kategórie a vzor podčiarknutého slova.
- mužský rod, singulár, nominatív, vzor kost'
 - ženský rod, singulár, nominatív, vzor kost'
 - ženský rod, singulár, akuzatív, vzor kost'
 - ženský rod, singulár, akuzatív, vzor dlaň
22. Z ukážky vypíšte synonymá, ktoré sú zároveň viacnásobným podmetom.
23. Pomenujte jedným slovom *tureckú ženu/príslušníčku tureckého národa*. Dané slovo napíšte pravopisne správne.
24. Z ukážky vypíšte vzťahové prídavné meno, ktoré vzniklo skladaním.
25. Podčiarknuté vety sú z hľadiska modálnosti/obsahu:
- rozkazovacie
 - želacie
 - zvolacie
 - oznamovacie
26. *To prisahám na spásu duše!* Daná veta je z hľadiska členitosti:
- jednočlenná slovesná
 - dvojčlenná úplná
 - dvojčlenná neúplná
 - jednočlenná úplná
27. Z ukážky vypíšte slovo so slabikotvornou spoluhláskou.
28. Z ukážky vypíšte vokalizovanú predložku.
29. *Nevezme mi ani piad' pôdy*. Ktoré tvrdenie o danej vete je nepravdivé?
- Obidve podstatné mená sú ženského rodu.
 - Podstatné meno *piad'* sa skloňuje podľa vzoru *cost'*.
 - Podstatné meno *piad'* je v akuzatíve.
 - Podstatné meno *pôdy* je v genitíve.
30. Pravopisné cvičenie:
Matej Bel: Zvolenská stolica

Uvedené poľnohospodárske pomer— umožňujú —volenčanom, obyvateľom Zvolenskej stolice, udržiavať znamenitý, nie príliš hojný, ale ani nie chudobný chov dobytka. Severná oblasť stolice, ktorú sme označili za najneúrodnejšiu, teší sa z najv—čšieho chovu oviec. Obyvatelia ich v lete všade na horách usilovne vyhánajú na pašu a rovnako v zime v lesn—ch ohrad—ch k—mia. Táto starostlivosť je zverená pastierom oviec, ktor— žijú svojrážn—m spôsobom na stráňach týchto hôr.

Zriedkavo schádzajú do dedín, a to takmer vždy iba kv—li pijat—kám a ruvačkám, ktoré sa nera— končia krvav—m— b—tkami i smrťou. Na čele skupiny stojí bača. Má na starosti časté prehliadky stáda, dohliada na kľaganie mlieka, tlačenie syra, rozhoduje o strihaní oviec a patr— mu starosť o choré ovce. Nevyháňa stádo na pašu, ale je stál—m strážcom salaša. Preto má byť starší, než sú ostatn— a svoj—mi znalosťami má prev—šovať všetkých.